

Medische expertises

November '12

Wie bij een ongeval letselschade heeft opgelopen, zal een of meerdere geneeskundige onderzoeken moeten ondergaan met als doel de aard en de omvang van die schade te bepalen. Het resultaat van een dergelijke onderzoek wordt in een verslag neergeschreven, de medische besluiten genoemd. Op basis daarvan zal men het bedrag van de schadevergoeding bepalen.

Er bestaan verschillende soorten expertises.

1. Eenzijdige expertises

Dit zijn expertises die worden uitgevoerd door één enkele arts. De resultaten ervan zijn niet bindend tegenover de andere partij, tenzij deze laatste zich er akkoord mee zou verklaren.

1.1. Expertise door de arts aangesteld door de verzekeringsmaatschappij

Na een ongeval met letselschade zal men normaal eerst worden onderzocht door een arts die werd aangesteld door de verzekeringsmaatschappij die uiteindelijk zal moeten betalen (BA-verzekeraar, arbeidsongevallenverzekeraar, ...). Het is mogelijk dat een dergelijke expertise meerdere malen plaatsvindt.

Deze arts zal onder meer de graden van tijdelijke arbeidsongeschiktheid en tijdelijke invaliditeit bepalen, de datum van de consolidatie (het ogenblik waarop de letsels niet meer evolueren in positieve of negatieve zin) en de blijvende arbeidsongeschiktheid en blijvende invaliditeit.

Tijdens dat onderzoek zal de verzekeringsarts aan het slachtoffer vragen naar de omstandigheden van het ongeval, de aard van zijn letsels, de behandelingen die hij al heeft gekregen. Daarnaast zal hij ook onder meer informeren naar zijn opleiding, zijn beroepsverleden, zijn hobby's en zijn gezinssituatie. Ook zal hij de medische voorgeschiedenis van het slachtoffer willen kennen. Hij moet immers bepalen of de letsels niet voortvloeien uit een vooraf bestaande toestand.

Deze expertise gebeurt op kosten van de verzekeringsmaatschappij die er de opdracht toe geeft.

Enkele tips voor het voorbereiden van een dergelijke expertise (vnl. gebaseerd op <http://users.skynet.be/vzw-verkeersslachtoffers/lichamelijke-schade.html#adviesen>)

- Het slachtoffer dient de volgende documenten mee te nemen: alle medische attesten en verslagen, voorschriften voor medicatie, een overzicht van de uitkeringen van het ziekenfonds, een eventuele ontslagbrief,...
- Het slachtoffer dient een antwoord voor te bereiden op de volgende vragen:
 - 1) Wat was en is zijn gezinssituatie (in voorkomend geval namen en geboortedata van kinderen)?
 - 2) Welke schoolopleiding heeft hij genoten (aan welke scholen en wanneer)?
 - 3) Welke beroepen heeft hij uitgeoefend (bij welke werkgevers en tijdens welke periodes)?
 - 4) Hoe is het ongeval gebeurd?
 - 5) Welke behandelingen heeft hij ondergaan (en door wie en wanneer uitgevoerd), welke medicatie heeft hij gekregen? Hij dient medische attesten mee te nemen om die zaken te bewijzen.
 - 6) Op welke dagen heeft hij niet kunnen werken na het ongeval?
 - 7) Welke ongevallen met letsels heeft hij vroeger al meegemaakt? Heeft hij nog andere handicaps of gezondheidsproblemen?
 - 8) Welke klachten heeft hij?
 - Het is aangewezen een lijstje te maken van de klachten met voorbeelden, bv. *“vroeger kon ik zonder hulpmiddelen aan het bovenste schap in de keukenkast, nu moet ik op een stoel gaan staan; vroeger kon ik 4 uur na elkaar strijken, nu moet ik elk half uur rusten; vroeger kon ik een hele emmer water dragen, nu maar een halve; vroeger kon ik 4 uur achter de computer zitten, nu maar 1 uur...”*
 - Als het slachtoffer vele klachten heeft, kan hij deze het best opsommen in een bepaalde volgorde, bv. te beginnen bovenaan het hoofd en dan naar beneden. Bv. 1^e hoofdpijn, concentratiestoornissen, vergeetachtigheid, 2^e vermindering van het zicht, 3^e oorsuizingen, 4^e nekpijnen, 5^e schouderpijnen, 6^e moeilijkheden om armen te buigen, ...
 - De klachten dienen nauwkeurig te worden beschreven: hoeveel keer per week, onder welke omstandigheden pijn optreedt, naar welke plaatsen de pijn uitstaat, hoe de pijn is (stekend, kloppend,...)
 - De klachten moeten worden kenbaar gemaakt zonder overdrijving
 - Bij een volgende expertise: het slachtoffer zal opnieuw zijn klachten moeten beschrijven. Hij dient mee te delen welke verbeteringen of verslechtingen zijn opgetreden sinds de eerste zitting. Men moet ervoor opletten dat men geen tegenstrijdigheden vertelt. Het is aangewezen bewijsstukken mee te nemen zoals medische attesten.

1.2. Expertise door een eigen raadsgeneesheer

Op elk ogenblik kan men zich laten onderzoeken door een eigen gekozen raadsgeneesheer. Dat is bij voorkeur een arts die gespecialiseerd is in de verzekeringsgeneeskunde. In tegenstelling tot de behandelende arts voert hij geen medische behandelingen uit maar onderzoekt hij de lichamelijke letsels met het oog op het toekennen van een schadevergoeding.

Het is aangewezen zo snel mogelijk een eigen raadsgeneesheer aan te stellen zodat die de evolutie van de letsels kent en eventueel bijkomende onderzoeken kan bevelen om bepaalde medische klachten te kunnen bewijzen.

De kosten voor deze expertise moeten door het slachtoffer zelf worden betaald. Als hij een rechtsbijstandsverzekering heeft, neemt die de kosten ten laste. Het slachtoffer moet echter eerst de toestemming vragen om die eigen raadsgeneesheer te mogen aanstellen. Dikwijls eist de rechtsbijstandverzekeraar dat men eerst de medische besluiten van de verzekeringsarts van de tegenpartij afwacht, vooraleer men een eigen raadsgeneesheer mag aanstellen.

De raadsgeneesheer van het slachtoffer controleert de medische besluiten van de arts die werd aangesteld door de tegenpartij en formuleert zijn opmerkingen aan die arts. Als deze laatste akkoord gaat met die opmerkingen, zal hij zijn medische besluiten aanpassen. Zo niet, zal hij voorstellen om een minnelijke medische expertise (zie verder) te laten plaatsvinden.

2. Tegensprekelijke expertises

Dit zijn expertises waarbij elke partij zijn argumenten kan laten kennen.

Deze expertises gebeuren ofwel na het sluiten van een overeenkomst (minnelijke medische expertise) ofwel na aanstelling van een gerechtsdeskundige door de rechtbank (gerechtelijke expertise).

2.1 Minnelijke medische expertise

Bij deze expertise zullen de verzekeringsarts en de eigen raadsgeneesheer van het slachtoffer laatstgenoemde samen onderzoeken. Dit gebeurt op basis van een overeenkomst tot minnelijke medische expertise.

In deze overeenkomst wordt de opdracht van de experts vastgelegd. Die bestaat onder meer uit de volgende elementen:

- kennisname van het dossier en de medische documenten van de partijen
- het samen ondervragen en onderzoeken van het slachtoffer

- de beschrijving van de gezondheidstoestand van het slachtoffer voor het ongeval (ziektes, ongevallen, fysische gebreken, pathologische antecedenten)
- de beschrijving van de letsels in oorzakelijk verband met het ongeval, evenals de evolutie van de letsels en de behandelingen die werden gevolgd
- bepaling van de duur en de percentages van tijdelijke gehele of gedeeltelijke invaliditeit en arbeidsongeschiktheid en de datum van de consolidatie
- bepaling van de blijvende invaliditeit en arbeidsongeschiktheid
- bepaling van de weerslag op andere (huishoudelijke en andere extraprofessionele) activiteiten
- bepaling van de eventuele esthetische schade
- bepaling van eventuele andere schade
- bepaling van eventuele reserves voor de toekomst
- het eventuele inwinnen van advies van een specialist
- het opstellen van een gemotiveerd verslag dat de volledige identiteit, de gezinstoestand, de sociaaleconomische toestand en de eventuele wijzigingen ervan vermeldt
- het beantwoorden van de specifieke vragen van de partijen

Daarnaast duidt men een derde arts aan die bij onenigheid tussen de twee artsen zal optreden. Hij zal trachten de meningsverschillen op te lossen en zal het verslag opstellen als de twee experts niet tot een akkoord komen.

Men bepaalt ook de verdeling van de kosten. Het is gebruikelijk dat elke partij zijn eigen expert (verzekeringsarts of raadsgeneesheer) betaalt. Ook hier zal de rechtsbijstandverzekering tussenkomen.

Tot slot zal ook de waarde van deze minnelijke medische expertise worden bepaald. Dikwijls wordt bepaald dat deze de waarde heeft van een gerechtsexpertise. Dat wil zeggen dat het eindverslag bindend is wat de inhoud ervan betreft maar niet wat de besluiten betreft die daaruit door de expert(s) werden getrokken. Men kan dan nog steeds een procedure instellen voor de rechtbank op basis van andere besluiten dan die van de expert(s).

Men kan ook opnemen dat de minnelijke medische expertise volledig bindend is (inhoud en besluiten), soms ook wel 'clause van onherroepelijkheid' genoemd. Dat is gevaarlijk want nadat men de overeenkomst voor een minnelijke medische expertise heeft ondertekend, heeft men meestal geen inspraak meer in de medische besluitvorming. En als bepaalde nadelige gevolgen van het ongeval niet uit het tegensprekelijke expertiseverslag blijken, krijgt men er geen vergoeding voor. Men kan ook niet meer naar de rechtbank stappen.

Het is aangewezen dat men vooraleer de minnelijke medische expertise plaatsvindt, al aan zijn eigen raadsgeneesheer vraagt welke aanvullende onderzoeken nuttig kunnen zijn en welke specialist zo'n onderzoek het best uitvoert.

2.2 Gerechtelijke expertise

Als het slachtoffer en de verzekeringsmaatschappij van de tegenpartij geen overeenkomst bereiken om een minnelijke medische expertise te laten plaatsvinden, kan eerstgenoemde via zijn advocaat aan de rechtbank de aanstelling van een gerechtsdeskundige (arts) vragen.

De rechtbank zal dan een deskundige aanstellen en bepalen hoe en wanneer deze deskundige de partijen moet oproepen.

De partijen, hun advocaten en hun medische raadsliden geven toelichting aan de deskundige en maken hem de bestaande dossiers en medische stukken over.

De deskundige wordt uitgenodigd om in het begin van zijn verslag het geheel van de letsels en de aantasting van de fysische en psychische integriteit van het slachtoffer ingevolge het ongeval te beschrijven, zonder deze concreet te becijferen. Op basis daarvan zal men de verschillende graden van ongeschiktheid en de bijzondere schade daarna bepalen.

Vervolgens dient de deskundige de eventuele vooraf bestaande toestand te beschrijven. Verder wordt de deskundige uitgenodigd om alle wijzen om de schade te herstellen via hulpmiddelen (technische, materiële hulpmiddelen, hulp van derden) te onderzoeken. Daarna wordt hij verzocht om rekening houdend met die hulpmiddelen de tijdelijke en blijvende ongeschiktheden van het slachtoffer te beoordelen. Het betreft hier de persoonlijke, de huishoudelijke en de economische ongeschiktheid.

Indien het slachtoffer letsels heeft die niet onder bovenvermelde ongeschiktheden kunnen worden ondergebracht, moet de deskundige daar melding van maken onder de rubriek van de bijzondere schade. Het betreft hier pijnen, esthetische schade, seksuele schade of genoegenschade.

De deskundige formuleert eventueel een voorbehoud met betrekking tot bepaalde letsels en bepaalt of moet worden voorzien in blijvende verzorging en blijvende uitgaven.

De deskundige maakt hiervan een voorlopig verslag waarop de partijen hun opmerkingen kunnen formuleren. De deskundige zal die opmerkingen beantwoorden en trachten de partijen te verzoenen.

De deskundige sluit zijn werkzaamheden af met een eindverslag.

De kosten van het deskundigenonderzoek zijn gerechtskosten. De rechtbank zal in het vonnis beslissen wie deze moet betalen. Meestal is dat de verliezende partij.

Geraadpleegde sites en werken:

<http://www.elfri.be>

<http://users.skynet.be/vzw-verkeersslachtoffers/>

<http://www.secunews.be/nl/news.asp?ID=279>

J.-L. DESMECHT, Th. PAPART, W. Peeters (eds.), J.L. FAGNART, P. LUCAS, D. SIMOENS, H. ULRICHS, Indicatieve tabel 2012, Die Keure, 2012, 11-30.

W. DE GEEST, De medische expertise, Leidraad en gids voor het slachtoffer